

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr: 2017-31
Den 25. april 2017

Rådsmøde (udenrigsanliggender - handel) den 11. maj 2017

SAMLENOTAT

1. WTO/MC11	2
2. Implementering af EU's frihandelsaftaler	5

1. WTO/MC11

KOM-dokument foreligger ikke.

Revideret notat. Ændringer i forhold til notat forud for rådsmøde (udenrigsanliggender – handel) den 11. november 2016 er markeret med en streg i margen.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 11. maj 2017 forventes der en drøftelse forhandlingsituationen i WTO samt EU's prioriteter og strategi frem mod det kommende ministermøde i Buenos Aires den 11.-14. december 2017 (MC11). Usikkerhed om USA's handelspolitiske linje og svære forhandlingstemaer med Indien, Kina og en række udviklingslande gør situationen vanskelig, og det er endnu helt åbent, om MC11 kan nå til et resultat. EU bidrager aktivt i forhandlingerne og har fremlagt en række forhandlingspapirer.

2. Baggrund

Rådet (udenrigsanliggender – handel) den 11. maj 2017 forventes at drøfte forberedelserne til WTO's kommende ministerkonference i Buenos Aires den 11.-14. december 2017 (MC11) kommer på et tidspunkt med opbrud i handelspolitikken. Trods gode resultater ved de to seneste ministerkonferencer er de toneangivende WTO-medlemslande fortsat meget delte i synet på, hvordan den samlede forhandlingsdagsorden skal tilrettelægges, og hvilke emner der bør prioriteres højest. Hertil kommer, at den overordnede politiske ramme med stigende skepsis over for frihandel og handelsliberalisering smitter af på forhandlingsklimaet.

Efter præsidentskiftet i USA er der stor usikkerhed om USA's handelspolitiske linje, herunder bl.a. i forhold til WTO og det multilaterale handelssystem. Kina forholder sig på den baggrund også meget afventende. Dertil kommer meget svære forhandlingstemaer med særligt Indien på landbrugsområdet, som synes at blive afgørende for, om man kan nå til enighed om en samlet aftale ved MC11. Indien ønsker generelt at afslutte den kuldsejlede Doha-dagsordenen og bruger dette som argument for ikke at ville åbne forhandlinger om "nye emner" (f.eks. e-handel), så længe man ikke har opnået tilstrækkelige resultater i forhold til emnerne fra Doha-dagsordenen. Udviklingslandene og især den afrikanske gruppe udtrykker forventninger til udviklingsorienterede forhandlingsresultater på MC11, især på grundlag af Doha-dagsordenen. Denne landegruppe påpeger også, at et resultat på udviklingsområdet er helt nødvendigt for, at de vil forhandle om "nye" emner.

De konkrete og afgrænsede emner, der på nuværende tidspunkt drøftes som mulige elementer i en aftalepakke fra MC11, er bl.a. landbrugsområdet, fiskerisubsidier, e-handel, facilitering af investeringer samt transparens og god reguleringspraksis (for henholdsvis tjenesteydelser og industrivarer). EU spiller en aktiv og konstruktiv rolle i forhandlingerne og har fremlagt forhandlingspapirer til stort set alle forhandlingsemner.

WTO's Generaldirektør, Azevêdo har flere gange understreget, at der er behov for øget momentum i forhandlingerne for at kunne nå et forhandlingsresultat, og han opfordrer til kompromisvilje fra alle sider. På denne baggrund er det fortsat helt åbent, om der kan nås et resultat i Buenos Aires.

Tidsperspektivet er uvist for en afslutning af de to plurilaterale aftaler om henholdsvis grøn handelsliberalisering (EGA, Environmental Goods Agreement) og handel med tjenesteydelser (TiSA, Trade in Services Agreement), herunder også om de evt. vil kunne indgå som et delresultat fra Buenos Aires.

3. Formål og indhold

Rådet vil på baggrund af en orientering fra Kommissionen drøfte forhandlingssituationen i WTO samt EU's prioriteter og strategi i forhold til MC11.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel 218, godkende eventuelle frihandelsaftaler. Europa-Parlamentets seneste resolution om Doha-udviklingsrunden blev vedtaget d. 26. november 2015 (P8_TA(2015)0415).

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Forhandlingsemnerne i WTO samt mulige aftaler om grøn handelsliberalisering (EGA) og handel med tjenesteydelser (TiSA) forventes at vedrøre områder reguleret af EU, og forudses dermed ikke at medføre ændringer af dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Generelt ventes global handelsliberalisering i regi af WTO at få positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af bl.a. øget eksport, øget vækst, højere lønninger og et større beskatningsgrundlag.

For så vidt angår eventuel toldliberalisering, f.eks. inden for rammerne af en EGA-aftale om miljøvenlige varer, forventes de statsfinansielle konsekvenser hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Dog berøres danske offentlige indtægter også, idet 20 procent af toldprovenuet går til de enkelte medlemslande. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag. De statsfinansielle virkninger af lavere toldindtægter ventes dog på sigt at blive modvirket af øget vækst og beskatningsgrundlag.

En aftale om grøn handelsliberalisering forventes at få positive konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Handelspolitisk Specialudvalg i udvidet kreds (inkl. erhvervs- og arbejdstagerorganisationer) blev hørt forud for vedtagelsen af EU's forhandlingsdirektiver, ligesom Handelspolitisk Specialudvalg løbende orienteres om forhandlingssituationen. Erhvervs-, arbejdstager- og civilsamfundsorganisationer konsulteres løbende om forhandlingerne i WTO i regi af det såkaldte Beach Club-forum.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er i Rådet bred opbakning til, at EU fortsat skal fremme et stærkt multilateralt handelssystem samt spille en aktiv og central rolle i WTO.

Der er fortsat ikke klarhed over de enkelte medlemslandes nærmere ønsker, præferencer og vægtning af mulige emner, der kan forhandles i WTO fremadrettet. Der er imidlertid på tværs af EU konsensus om, at både relevante, eksisterende Doha-emner, og emner uden for Dohadagsordenen skal indgå i EU's prioriteter. Der er også bred enighed om, at EU skal arbejde for initiativer, der styrker de mindst udviklede landes integration i det globale handelssystem.

10. Regeringens generelle holdning

I overensstemmelse med relevante folketingsvedtagelser, herunder senest V83 af 3. juni 2013, bakker regeringen stærkt op om WTO og det multilaterale handelssystem som det bedste og mest effektive værn imod protektionisme.

Regeringen arbejder for, at WTO med afsæt i forhandlingsresultatet fra Nairobi i 2015 fremadrettet vil kunne levere ny handelsliberalisering, globale handelsregler, resultater til gavn for de mindst udviklede lande, samt tilpasse og forny sig i lyset af de aktuelle handelspolitiske udfordringer.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forhandlingerne i Doha-udviklingsrunden blev forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 7. oktober 1999, den 26. oktober 2001 og den 13. juni 2008, og har derudover været forelagt udvalget til orientering løbende, senest den 11. december 2015 forud for ministerkonferencen i Nairobi, samt den 4. maj 2016 og 4. november 2016.

2. Implementering af EU's frihandelsaftaler

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 11. maj 2017 forventes Kommissionen at informere om status og de videre planer for Kommissionens styrkede indsats for at få flere EU virksomheder til at udnytte EU's bilaterale frihandelsaftaler.

2. Baggrund

Rådet (udenrigsanliggender – handel) den 11. maj 2017 forventes at have en status fra Kommissionen om den styrkede indsats for at få flere EU-virksomheder til at udnytte EU's bilaterale frihandelsaftaler. EU indgår stadigt flere bilaterale frihandelsaftaler med tredjelande. Dermed bliver det også mere vigtigt, at EU virksomheder kender til og udnytter disse frihandelsaftaler. Ellers nyder EU's eksportvirksomheder og deres kunder i tredjelande ikke godt af de besparelser i toldudgifter og andre lempelser for samhandel og investeringer, som de bilaterale frihandelsaftaler indeholder.

Kommissionen har på det seneste afsat flere ressourcer til dette emne. Især DG Trade gør mere ud af at informere EU's virksomheder, erhvervsorganisationer og andre relevante aktører om EU's bilaterale frihandelsaftaler, herunder information om hvordan man udnytter dem. Kommissionen har særligt fokus på at nå ud til små og mellemstore virksomheder, da de typisk har færre ressourcer end store virksomheder til at sætte sig ind i og benytte EU's frihandelsaftaler.

Kommissionen søger også at styrke samarbejdet med medlemslandene om, hvordan nationale myndigheder kan bidrage til at fremme EU-virksomheders udnyttelse af frihandelsaftalerne. Udenrigsministeriets Eksportråd har i samarbejde med danske erhvervsorganisationer og relevante myndigheder ligeledes gjort mere ud af at informere danske virksomheder om dette emne. Danske erhvervsorganisationer er i øget omfang blevet opmærksomme på emnet og har opprioriteret indsatsen.

3. Formål og indhold

Kommissionen forventes på rådsmødet at informere om status og de videre planer for Kommissionens styrkede indsats for at få flere EU virksomheder til at udnytte EU's bilaterale frihandelsaftaler. Kommissionen ventes ligeledes at opfordre medlemslandene til at styrke indsatsen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanser, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er blandt EU-landene bred opbakning til Kommissionens styrkede indsats for at få flere EU virksomheder til at udnytte EU's bilaterale frihandelsaftaler.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter fuldt ud, at Kommissionen styrker indsatsen for at få flere EU virksomheder til at udnytte EU's bilaterale frihandelsaftaler.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.